

ПРОБЛЕМИ ОБЛІКУ ДОХОДІВ ВІД РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОДУКЦІЇ НА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

(Представлено д.е.н., проф. Мороз Ю.Ю.)

Метою дослідження є окреслення інноваційного напрямку формування обліково-аналітичної інформації для управління доходами від реалізації сільськогосподарських підприємств.

З метою підвищення якості прийняття управлінських рішень в сільськогосподарських підприємствах спроектовано модель контролю за процесом отримання доходу від реалізації сільськогосподарського підприємства, що дозволяє адаптувати облікові дані для потреб інформаційних технологій.

Ключові слова: *доходи від реалізації, обліково-аналітичне забезпечення, управління.*

Постановка проблеми. Дохід від реалізації продукції виступає основним джерелом прибутку, який повинен забезпечити розвиток підприємства, створює визначені гарантії для подальшого існування підприємства, допомагає переборювати наслідки економічного ризику. Однак в умовах економічної, соціальної нестабільності, політичної невизначеності отримання запланованої величини прибутку ускладнено. Це спонукає підприємства до пошуку нової моделі управління доходами, в основі якої постає удосконалення обліку доходів від реалізації продукції.

Аналіз основних досліджень і публікацій. З'ясуванню природи, умов виникнення, змісту, формі, видам, оцінці, механізму формування і відображення у бухгалтерському обліку доходів діяльності підприємств приділили значну увагу в своїх працях багато вітчизняних та зарубіжних вчених-економістів у різні періоди часу. Зокрема вагомий вклад у дослідження цієї категорії, управління її величиною, визначенням сутності як обліково-економічної категорії зробили Г.М. Азаренкова, І.В. Барішевська, Р.Ф. Бруханський, Ф.Ф. Бутинець, О.С. Височан, І.А. Волкова, І.В. Гріщенко, Т.В. Гладких, К.С. Жадько, Г.П. Журавель, А.Г. Загородній, Н.В. Зайченко, Л.В. Кравчук, М.В. Корягін, М.М. Коцупатрий, М.В. Кужельний, Л.І. Лежненко, О.В. Лишиленко, М.Ф. Огійчук, Л.Ш. Олійник, Л.Г. Панченко, Г.О. Партин, В.Я. Плаксієнко, Н.М. Самородова, В.В. Семенюта, П.Я. Хомин, Ю.С. Цаль-Цалко та інші.

І.В. Барішевська, Н. В. Зайченко, І. В. Гріщенко розглянуто різні підходи щодо покращення стратегії управління доходами сільськогосподарських підприємств та підвищення фінансових результатів. А також виділено основні структурні компоненти, які допомагають покращити управління доходами сільськогосподарських підприємств [1, с. 113-117].

Л.В. Кравчук досліджено формування доходів від реалізації в сільськогосподарських підприємствах та проаналізовано специфіку їх обліку. Розглянуто бухгалтерський облік та запропоновано шляхи адаптації в умовах глобалізації економіки [3, с. 42-45].

Бондар Н.І. розглядає сучасні проблеми обліку доходів від реалізації готової продукції сільськогосподарського виробництва. Автор вважає, що проблеми обліку доходів від реалізації сільськогосподарської продукції пов'язані з повнотою та своєчасністю їх відображення у системі обліку, заниженням виручки від реалізації продукції з доходів сільськогосподарських підприємств, розробкою обґрунтованої системи показників доходів і витрат від реалізації, неповним законодавчим регулюванням обліку реалізації продукції сільського господарства. Вирішення цих питань значно підвищить конкурентоспроможність такої продукції на світовому ринку і прибутковість всієї сільськогосподарської галузі в Україні [2, с. 30-31].

Відаючи належне розробкам вітчизняних вчених, слід зазначити, що в питаннях обліково-аналітичного управління доходами від реалізації продукції сільськогосподарськими підприємствами залишається чимало не вирішених проблем, котрі потребують детального дослідження і вироблення пропозицій для практичної діяльності.

Метою статті є дослідження проблеми обліку доходів від реалізації продукції на сільськогосподарських підприємствах

Викладення основного матеріалу. Для сільськогосподарських підприємств, окрім життєво важливої виробничої сфери, не меншого значення в сучасних умовах набула і сфера збуту, зокрема реалізація продукції [2, с.42].

Констатуємо, що на дохідність підприємства в певній мірі в певній мірі впливають зовнішні та внутрішні чинники реалізації продукції (рис. 1). В умовах виходу економіки з системної фінансової кризи вирішення проблеми економічного зростання сільськогосподарських підприємств неможливе без оновлення, насамперед, системи управління доходами від реалізації продукції, переосмислення і реформування методології їх обліку та контролю, адже від рівня організації обліку на даній ділянці залежить правильне визначення непрямих податків (ПДВ, зокрема), своєчасне відображення витрат, доходів та фінансових результатів.

Однією з головних є проблема забезпечення максимальної оперативності та достатньої аналітичності вихідної інформації про доходи від реалізації сільськогосподарської продукції. Для вирішення даної проблеми потрібно необхідну інформацію надавати споживачеві протягом короткого проміжку часу у достатньому обсязі та у тому інформаційному обсязі, який його цікавить. Якщо ж необхідну інформацію суттєво затримують або не надають взагалі, то виникають значні труднощі як для самого сільськогосподарського підприємства (воно втрачає позитивний імідж, зазнає фінансових втрат), так і для покупців продукції, державних органів (зростають ризики неплатежів, можлива недооцінка ситуації на ринку).

Як напрямок вдосконалення пропонуємо окремі групи доходів від реалізації готової продукції в сільськогосподарських підприємствах відображати на таких аналітичних рахунках субрахунку 701 "Доходи від реалізації готової продукції": 7011 "Доходи від реалізації продукції рослинництва"; 7012 "Доходи від реалізації продукції тваринництва"; 7013 "Доходи від реалізації продукції переробки продукції рослинництва та тваринництва".

Відповідно групи доходів від реалізації поточних біологічних активів доцільно відображати на таких аналітичних рахунках запропонованого рахунку 706: 7061 "Доходи від реалізації поточних біологічних активів галузі рослинництва"; 7062 "Доходи від реалізації поточних біологічних активів галузі тваринництва".

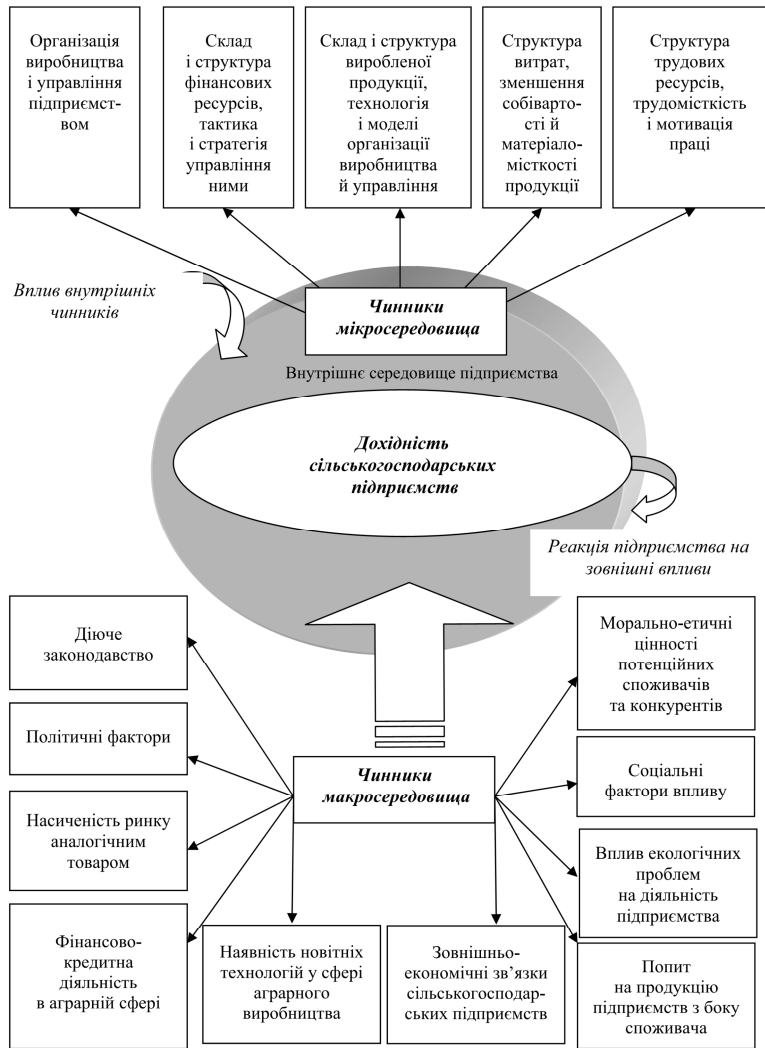

Рис. 1. Схема впливу зовнішніх та внутрішніх чинників організаційно-економічного механізму на дохідність сільськогосподарського підприємства
Джерело: [5, с. 23]

Остаточне вирішення проблеми збільшення доходів сільськогосподарських підприємств неможливе без зростання ефективності їх господарювання.

Висновки. На розвиток і ефективність виробництва в сільськогосподарських підприємствах значний вплив надають реалізація продукції і одержувані при цьому доходи. З метою зменшення недоліків у обліку доходів від реалізації та усунення існуючих проблем залишається постійною необхідність їх подальших досліджень.

Список використаної літератури:

1. Баришевська І. В. Управління доходами сільськогосподарських підприємств та напрями їх вдосконалення / І. В. Баришевська, Н. В. Зайченко, І. В. Гріщенко // Економічний форум. - 2015. - № 1. - С. 113-117.

2. Бондар Н.І. Сучасні проблеми обліку доходів від реалізації готової продукції сільськогосподарського виробництва / К.І. Бондар, Н.І. Загребельна // Збірник студентських наукових праць Уманського національного університету садівництва: Економічні та гуманітарні науки. – 2013. – Ч. IV–2. – с. 30-31.

3. Кравчук Л. С. Облік доходів сільськогосподарських підприємств у сучасних умовах / Л. С. Кравчук, В. М. Музичук, В. Г. Фірман // Агросвіт. - 2012. - № 1. - С. 42-45.

4. Офіційний сайт Державного комітету статистики України. [Електронний ресурс]. – режим доступу <http://www.ukrstat.gov.ua>.

5. Пархоμεць М.К. Організаційно-економічний механізм забезпечення дохідності сільськогосподарських підприємств регіону: теорія, методика, практика: монографія / М.К. Пархоμεць, В.В. Гудак. – Тернопіль: ВПЦ Економічна думка, 2014. – 256 с.

References:

1. Baryshevska I. V. Upravlinnyia dokhodamy sil'skohospodars'kykh pidpryyemstv ta napryamy yikh vdoskonalennya / I. V. Baryshevs'ka, N. V. Zaychenko, I. V. Hrishchenko // Ekonomichnyy forum. - 2015. - № 1. - S. 113-117.

2. Bondar N.I. Suchasni problemy obliku dokhodiv vid realizatsiyi hotovoyi produktsiyi sil'skohospodars'koho vyrobnytstva / K.I. Bondar, N.I. Zahrebel'na // Zbirnyk student's'kykh naukovykh prats' Umans'koho natsional'noho universytetu sadivnytstva: Ekonomichni ta humanitarni nauky. – 2013. – Ch. IV–2. – s. 30-31.

3. Kravchuk L. S. Oblik dokhodiv sil'skohospodars'kykh pidpryyemstv u suchasnykh umovakh / L. S. Kravchuk, V. M. Muzychuk, V. H. Firman // Ahrosvit. - 2012. - № 1. - S. 42-45.

4. Ofitsiyyny sayt Derzhavnoho komitetu statystyky Ukrayiny. [Elektronnyy resurs]. – rezhym dostupu <http://www.ukrstat.gov.ua>.

5. Parkhomets' M.K. Orhanizatsiyno-ekonomichnyy mekhanizm zabezpechennya dokhidnosti sil'skohospodars'kykh pidpryyemstv rehionu: teoriya, metodyka, praktyka: monohrafiya / M.K. Parkhomets', V.V. Hudak. – Ternopil': VPTs Ekonomichna dumka, 2014. – 256 s.

ДОВБИШ Аліна Олегівна – магістр Житомирського національного агроекологічного університету, спеціальність «Облік і оподаткування».

Наукові інтереси: обліково-методичні аспекти бухгалтерського обліку доходів від реалізації